

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
 INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
 ИНСТИТУТ ХОРВАТСКОЙ ИСТОРИИ

UDK 949.713
 RADOVI

VOL. 20

str. 1—320

YU ISSN 0351—2142
 Zagreb 1987.

SADRŽAJ

Rasprave

Miroslav Brandt, Gnostički odnos prema dualizmu	5— 42
◇ L'attitude gnostique envers le dualisme	43
Ivo Perić, Ustrojstvo i poslovanje dalmatinskog zemljišno-veresijskog zavoda (1898—1924)	45— 73
◇ Struktur und Tätigkeit des dalmatinischen Landshypoteken- instituts (1898—1924)	74
Franco Mirošević, Položaj dalmatinskog težaka i njegova borba za zemlju od 1919. do 1929.	75—100
◇ Die Lage der Landarbeiter in Dalmatien und ihr Kampf von 1919 bis 1929	100
Ljubomir Antić, Pregled hrvatskog iseljeničkog novinstva u južnoj Americi do Prvoga svjetskog rata	101—126
◇ Analisis del periodismo de la emigracion croata en la America del Sur	127
Dragutin Pavličević, Hajdučija u Hrvatskoj 60. godina 19. stoljeća .	129—157
◇ Das Heiduckenwesen in Kroatien in den 60-er Jahren des 19. JHS	157—158

Prilozi

Ante Laušić, Stvarnost i zabluda u sadržaju jedne spomen-ploče u Poljicima	159—168
◇ Reality and Fallacy in the Content of a Memorial Tablet . . .	169
Zlatko Stubić, Periodizacija i ocjene ustanka Srba u Vojvodini godine 1848/49. u našoj historiografiji	171—178
Ivan Jurišić, Srpske škole u Petrinji i Kostajnici i njihovi fondovi 1802.	179—180
◇ Die serbischen Schulen in Petrinja und Kostajnica und ihre Fonds 1802	181
Dubravko Lovrenović, Jelena Nelipčić, splitska vojvotkinja i bosan- ska kraljica	183—192
◇ Jelena Nelipčić — Herzogin von Split und Königin von Bosnien	193

Građa

- Drago Roksanđić, Temeljite uprave za karlovačku, varasdinsku, banovsku, slavonsku i banatsku vojne granice iz 1807. godine . . . 195—213
    ◇ Grundgesetze für die Carlstädter-warasdiner, Banal, Slavonische, und Banatische Militärgränze (1807) 214
- Ivan Očak — Petar Strčić, Pisma Ante Cilige glavnom uredniku »Nove Evrope« Milanu Čurčinu (1936—1940) . . . . . 215—268
    ◇ Письма доктора Ante Циличи главному редактору журнала »Новая Европа« Милану Чурчину (1936—1940) 268

Ocjene i prikazi

- Welt der Slawen, Geschichte, Gesellschaft, Kultur (*Neven Budak*) . . . 269—273
- N. Foster, Hodočasnici, GZH 1986 (*Neven Budak*) . . . . . 273—275
- G. Duby, Vitez, žena i svećenik, Zagreb 1987 (*Zdenka Janeković-Römer*) 275—278
- Lj. Stojanović, Život i rad Vuka Stef. Karadžića (*Mirjana Strčić*) 278—280
- F. Potrebića, Požeška županija za revolucije 1848—1849 (*Robert Parnica*) . . . . . 281—284
- M. Bertoša, Jedna zemlja, jedan rat. Istra 1615/1618. (*Zlatko Stubić*) 284—285
- A. Sekulić, Narodni život i običaji bačkih Hrvata (*Anđelko Mijatović*) 286—287
- M. Bertoša, Mletačka Istra u XVI. i XVII. stoljeću (*Anđelko Mijatović*) 287—288
- F. Difić, Povijest Kandijskog rata u Dalmaciji (*Anđelko Mijatović*) 288—291
- P. Korunić, Jugoslavenska ideologija u Hrvatskoj i slovenskoj politici, hrvatsko-slovenski politički odnosi 1848—1870 (*Anđelko Mijatović*) 291—292
- H. Mendras, Seljačka društva (*Iskra Iveljić*) . . . . . 293—297
- K. Kaser, Freier Bauer und Soldat... (*Dragutin Pavličević*) . . . 297—299

Zbornici i časopisi

- Radovi Centra za historijska istraživanja u Rovinu (Vol. 14,15 i 16) (*Slaven Bertoša*) . . . . . 301—306

Bibliografija

- Agneza Szabo, Bibliografija radova Mirjane Gross (U povodu 65-te godišnjice života i 35-godišnjice znanstvenog rada) . . . . . 307—316

In memoriam

- Prof. dr. Ferdinand Hauptmann (*Dragutin Pavličević*) . . . . . 317—318

FILOZOFSKI FAKULTET ZAGREB - HUMANISTIČKE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
ИНСТИТУТ ХОРВАТСКОЙ ИСТОРИИ

RADOVI

VOL. 20

ZAGREB

1987.

FILOZOFSKI FAKULTET ZAGREB - HUMANISTIČKE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

Izdavač: ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST

UREDNIČKI ODBOR

Branka BOBAN, Zagreb, Mirjana GROSS, Zagreb, Josip LUČIĆ, Zagreb, Marijan MATICKA, Zagreb, Ivan OČAK, Zagreb, Tomislav RAUKAR, Zagreb, Petar STRČIĆ, Zagreb

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Josip LUČIĆ, Zagreb

Adresa uredništva: Filozofski fakultet Zagreb — Humanističke i društvene znanosti, Zagreb, Krčka 1

Časopis izlazi jednom godišnje

Cijena ovog broja iznosi 1.000 din

Izdavanje časopisa sufinancira Samoupravna interesna zajednica za znanstveni rad SR Hrvatske - VII.

Rješenjem Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SR Hrvatske br. 6859/1 od 5. X. 1982. časopis »Radovi« oslobođen je plaćanja poreza na promet proizvoda.

Časopis je registriran u Republičkom komitetu za informacije SR Hrvatske pod br. UP-547/2 — 84 — 1984.

RADOVI 20

Za izdavača
dr. *Nikša Stančić*

Tehnički urednik
Franjo Čuješ

SURADNICI U OVOM BROJU

ANTIĆ dr. LJUBOMIR, Centar za istraživanje migracija, Trnjanska bb, Zagreb

BERTOŠA SLAVEN, student Filozofski fakultet, Zagreb

BRANDT dr. MIROSLAV, ul. Socijalističke revolucije 73, Zagreb

BUDAK mr. NEVEN, Filozofski fakultet, Zagreb

IVELJIĆ ISKRA, Ilica 165, Zagreb

JANEKOVIĆ-RÖMER ZDENKA, Filozofski fakultet, Zagreb

JURIŠIĆ IVAN, Filozofski fakultet — Zavod za hrvatsku povijest, Krčka 1

LAUŠIĆ dr. ANTE, Centar za istraživanje migracija, Trnjanska bb, Zagreb

LOVRENOVIĆ mr. DUBRAVKO, Račkog 1, Filozofski fakultet, Sarajevo

MIJATOVIĆ ANĐELKO, P. Togliatija 12, Susedgrad, Zagreb

MIROŠEVIĆ mr. FRANKO, Zavod za prosvjetno-pedagošku službu SRH, Zagreb

OČAK dr. IVAN, Filozofski fakultet — Zavod za hrvatsku povijest, Krčka 1

PARNICA ROBERT, student Filozofski fakultet, Zagreb

PAVLIČEVIĆ dr. DRAGUTIN, Filozofski fakultet — Zavod za hrvatsku povijest,
Krčka 1, Zagreb

PERIĆ dr. IVO, Istraživački centar JAZU, Lapadska obala 6, Dubrovnik

ROKSANDIĆ mr. DRAGO, Filozofski fakultet, Istorijjski seminar, Čika Ljubina
18—20, Beograd

STRČIĆ dr. MIRJANA, Kumičićeva 42, Rijeka

STRČIĆ PETAR, Arhiv Hrvatske, Zagreb

STUBLIĆ ZLATKO, Vlaška 12, Zagreb

SZABO dr. AGNEZA, Muzej grada Zagreba, Zagreb